

disse Beregninger er nogle Oplysninger, som bleve indhentede omkring i Landet for to Aar siden paa Forlangende af det i Landssthinget nedsatte Udvalg. De Oplysninger, som da fremkom, gavede rigtig nok en meget stor Sum; men det er tilstrækkelig oplyst, at de, der have svaret, havde meget grovelig misforstaaet Spørgsmaalet, og at Svaret saaledes ikke angik det, som var forudsat i Spørgsmaalet. Dette maa de Herrer, som have taget disse Oplysninger til Indtægt, nødsnødvendigvis have overfæst, thi ellers vilde de ikke have troet paa disse Oplysninger (Udfrydelse). Ja, men det staar i Forhandlingerne. Disse Oplysninger lade sig, som sagt, tyde forskjellig; thi et æret Medlem kom til det Resultat, at der krævedes 6 Millioner Kr. strax og 3 Millioner Kr. om Aaret, medens et andet æret Medlem kom til det Resultat, at der krævedes 8 Mill. strax og 2 Mill. Kr. om Aaret. Det var dette, som jeg tog Hensyn til, da jeg før sagde, at et af de ærede Medlemmer dog vistnok maatte have regnet feil efter disse Oplysninger; men, som sagt, der er ikke sket nogen Skade derved, efter som disse Oplysninger bero paa en Misforstaaelse af Spørgsmaalet og derfor i Virkeligheden Intet oplyse om Sagen. Der gives jo i det Hele taget forskjellige Maader at beregne paa, selv naar det er mindre Kalkulationer, som der regnes med. Der var saaledes et æret Medlem, som igaar overraskede mig ved at beregne den foreslaaede Lønning for en Skoleinspektør til 4,300 Kr. Det staar for min Grindring saaledes, at den foreslaaede Lønning er 3,000 Kr., men jeg har imidlertid udfundet, hvorledes de 4,300 Kr. ere fremkomne. De maa være fremkomne derved, at man ogsaa har beregnet Kontorholdsgodtgjørelse og Befordringsgodtgjørelse for Lønning. Naar man lægger Alt dette sammen og kalder det for Lønning, saa udkommer der unegtelig 4,300 Kr., men jeg tillader mig dog at mene, at denne Beregning alligevel lider af nogen Mangel.

Endelig skal jeg omtale, at det i Sommer afholdte Skolemøde har været gjort til Gjenstand for forskjellige Betragtninger af nogle ærede Medlemmer. Jeg vil nu tilstaa, at jeg vilde have fundet mere rigtigt, om ærede Medlemmer havde været tilstede paa Skolemødet, deltaget i dets Forhandlinger, rettet deres Indsigelse imod de Beslutninger, som bleve tagne der, og saa afventet, hvilken Indflydelse det vilde have haft (Udfrydelse). Ja, Omstændighederne derved kjende vi jo Alle. Jeg tror, at dette vilde have været mere rigtigt, end nu at bringe Skolemødets Forhandlinger ind til Diskussion her i Salen, hvor de 18 eller 1900 Mennesker, eller hvormange der nu var, jo ere fraværende og saaledes ikke kunne give noget Tilsvær. Der er imidlertid rettet et Par Spørgsmaal til mig, ikke om min Deltagelse i Skolemødet, thi jeg maa erkjende, at ogsaa jeg var fraværende der, men om, hvad der er passeret i

en ganske privat Kredss efter Skolemødet. Da Spørgsmaalet er rettet til mig, haaber jeg, at man tilgiwer, at jeg svarer derpaa, thi det kunde maaste ellers mistydes, hvis jeg taug. Man spurgte mig saaledes, om jeg havde sagt, at jeg ikke ventede, at det finansielle Hensyn skulde blive nogen Hovedhindring for Lovforslaget's Gjennemførelse? Det finansielle Hensyn er jo i saa mange Tilfælde en væsentlig Hindring, og der kunde jo da ogsaa reises det Spørgsmaal, om det var sandsynligt, at det vilde blive det i dette Tilfælde. Jeg har svaret Nei til dette Spørgsmaal i Henhold til de Forhandlinger, som hidtil have været førte paa Rigsdagen, idet man ikke her har lagt Vægten paa, at det vilde koste formeget. Dette er en Indsigelse, som idetmindste ikke er gjort med saa stor Almindelighed og saadan Styrke, at der kunde ventes Hindring derfra. Dernæst spurgte man mig, om der var sandt, at jeg har ment, at Banskkeligheden vilde vise sig at være Forholdet mellem Privatstolen og Statsstolen. Ja, det er ganske rigtigt, det har jeg sagt, og jeg vil bede ærede Medlemmer, som have været tilstede igaar, at opfaste det Spørgsmaal for sig selv, om jeg ikke har havt Ret i denne Betragtning. Endelig har man spurgte, om det er sandt, at jeg har gjentaget et Ord, som falder paa Skolemødet, angaaende de Sten, som skulde anvendes til den private Skoles Bygning. Ja, ogsaa det er sandt, og jeg tror, at jeg vil være istand til at gjentage nogenlunde D. b til andet, hvad jeg har sagt, og jeg skal ikke have Noget imod ogsaa her at udtale det. Jeg har paa det Sted, jeg nylig navnte, havt Leilighed til nærmere at omtale Forholdet mellem Statsstolen og den private Skole, og da har jeg sagt: Lad os anerkjende og villig anerkjende, hvad den private Skole har udrettet for vort Skolevæsen og forhaabentlig fremtidig vil være istand til at udrette derfor; lad os derfor stille os, hvor det er muligt, støttende og imødekommende mod den, men lad os ogsaa ved Siden deraf bestemt fastholde den Sætning, at Stenene til den private Skoles Bygning ikke skulle tages fra Statsstolen.

N. Andersen: Efter de to sidste Foredrag, vi have hørt, kan jeg fatte mig meget fort. Det var de tre Foredrag, vi hørte igaar af de ærede Medlemmer for Odense Amts 5te, (Berntsen), 6te, (Højmark) og 7de Valgkreds (S. Holm), som have foranlediget mig til at begjære Ordet. De ere saa udførlig bleve imødegaaede af de to sidste ærede Talere, nemlig det ærede Medlem for Maribo Amts 1ste Valgkreds (Lund) og den høitæredede Kirke- og Undervisningsminister, at jeg ikke har Meget at sige dertil. Men der er dog alligevel en enkelt Bemærkning, som jeg vil tillade mig at gjøre. Det forekommer mig, at det var en vel overdreven Bæstedenhed af en Mand, som selv er Statsstolelærer, uden videre at udtale, at